

ცნობის ფურცელი

სურათებიანი დამატება 95

დამატების № 141.

კობია, 10 აპრილი 1903 წ.

ნაბითის № 2223.

3 მანეთი ღირს ეოჯელ-დღიური გაზეთი ცნობის ფურცელი კვირაში ორის სურათებისანი დამატებით, 1 აგვისტოდან წლის დამდეგამდე.

დაგრიყვიებული

(სურათი სთვლის ცხოვრებას)

I

ყანის მკა მოტანებული იყო. როგორც სხვაგან, სოფელ საყ—შიაც გლეხები ჩვეულებრივ სამზადის შესდგამოდნენ, რომ საკმარისად მომზრებული ყანა თუ ქერი დროზე მოემკოთ და დებინავენებნათ. ზოგი ნამვალსა ლესავდა, ზოგი კიდევ ცელს უწყობდა პირს, როდესაც ერთბაშად გამოუცხადეს ყანის მოსამკვლად გამზადებული გლეხობას გზირ-იასაულებმა: „კახეთის შარაგზა ალაგ-ალაგ დახრამულია ნიაღვრებისაგან და ხვალ კომლზედ კაცი უნდა გახვიდეთ გზის შესაკეთებლათაოა“. ყველას ელდა ეცა ამ სიტყვების გაგონებაზე. ძნელი იყო გლეხებისთვის ოჯახის თავის განებება და ოცდა ათის, ორმოცის ვერის მანძილზე გზის ვასაკეთებლად წასვლა მაშინ, როდესაც პური მოსამკელი იყო!

— ი, დასწყველოს ჩემმა გამჩენმა, აგრე აპა! ყველაფერი სწორედ მაშინ უნდა გამოტყერეს ხოლმე, როდესაც შინ ისედაც ბევრი საქმე გაქვს! ჩვენ განენაში ღმერთი არა ყოფილა, არა! — გამოროტებით გაიძახიდა გლეხი, რომელსაც მშველელი არავინა ჰყავდა ოჯახის შინაურსა თუ გარეულს საქმეში. შეძლებული გლეხიც ამასვე იძახდა, თუმცა, როგორც შინ, ისე გარედაც, ბევრი ეგულებოდა საქმის მოკვარულ-გამკეთებელი.

ერთის სიტყვით, კაცი თუ ქალი, დიდი თუ პატარა, მდიდარი თუ ღარიბი ყველა შეაფქრიანა მოულოდნელმა ბეგარამ, გარდა გიგოლა თავხედა შვილისა, რომელსაც თავისი წილი ბეგარა სულ ერთი ვერა არც კი ეჩენებოდა მოეშორებინა. ამისთვის იყო, რომ სრულებით არ ერეოდა ხალხის საერთო დალოცვაში, პირ-იქით ძალიანაც უხბიოდა, რომ ხელად რიან შეუდგებოდა საკუთარ ყანის მომკას.

II

მამასახლისი კიდევ თავის შრიც ახდენდა განკარგულებას, რომ მეორე ღდეს ძალიან ადრე შეტრებილიყო ხალხი ბეგარაზე წასასვლელად. იგი სადღაც მიეშურებოდა, რომ უცხრად უკანიდან ეილაკამ მიიძხა:

— ნათლი, პა, ნათლი!

შეძლებული გლეხი იყო, ბერო ნაფარა-

შვილი, მამასახლისის ნათლიამა.

— რაო, რა გინდა? — მამასახლისიც შეეკითხა, შეტრდა ან ხმის გაგონებაზე და თავისი ნათლიამა დაინახა.

— პატარა საქმე რამა მაქვს შენთან, შენი ქირიმე და, თუ შეიძლებოდეს, ცოტა ხანს მომინებინე!

— რა საქმე, თვეი ჩქარა, არა მკალიან?

— ისა... რომა ხვალინდელ ბეგარიდან უნდა განმათავისუფლო...!

— ოპ, ოპ, ეგ აღა გამაგონო, თორემ ძლიერ გაეჯავრდები! — მკვებელ მოუკრა სიტყვა მამასახლისმა ნათლიამას და

მოგვეგუე.—ქანდაკვა სკეერისა.

თანაც ისეთ ნიარად გაასავსავა ხელები; თითქოს სახნებრად ეტანებთან და სკდლიობს მტერი მოიგერიოსო.

რომეო და ჯულიეტა. — სურათი ზალმაროვის.

— ეჰ, რა გეწყობა! — სთქვა ნათლიმამ და ყოყმანის შესახებ დაუმატა: — წამო, მას თითო წინწანაქარი*) მიიტე დაფლიოთ, კარგია, მუხლში ყიროთს მოგვცემს.

ძლიერ ოსტატი კაცი იყო ბერო ნადარაშვილი: კარგად იცოდა მსუნგ ნათლის საქმე და როცა კი დასკირდებოდა ხოლმე იმისი თავი, პირველად სახლში მიიწვევდა სადილად თუ ვახშად და, როცა კარგად გადააკრეფინებდა, საქმეზედ ჩამოუდგებდა ლაპარაკს და ხშირად გამარჯვებული რჩებოდა ხოლმე. ეხლაც ამ ნაირს ხერხს მიჰმართა.

— ოღონდ ეხლა კი ნუ გამგზავნი ბევარზე, ჩემო ნათლი და შერე თუნდა სხვის მაგივრადც მე წავალ! — ცვლავ დაიწყო ბერომა.

— რა გიყო, ჩემო ნათლიმამ, აბა! დიდი ხათრი და სიყვარული მაქვს შენი, მაგრამ მაგას კი ვერა ვიქ. სტროლი ბრძანება მაქვს ნახალიკისაგან, რომ ხელ ოთხმოცი კაცი უნდა გარეკო ბევარზე შენი სამამასხლოსადამო და რომ არ ავახსრულო ბრძანება, ხომ იცი, რა დღეს დამაყენებს!

— არა უშავს-რა, ჩემო ნათლი, სხვა ვინმე გამგზავნი!

— ვინდა სხვა, აბა?

— აი, თუნდა ვიგოლა თავბედაშვილი, შორჩილი კაცია და ვიცი არ დავხარდება.

— არა, გიგოლას ვერ გამგზავნი, ვერა! ეს სულ ოთხი დღე არც კი იქნება, რაც იმან თავის ხედრი ბევარა მოიშორა და მეორედ ხომ არ გავგზავნი?

— მაშ არა მეშველება-რა?

— კაცო, მაღლნი შვილების პატრონი ხარ და კიდევ უარობ ბევარზე წასვლას? საწყალომა ვიგოლამ რაღა უნდა ჰქნას, რომ ხელ-მარტოა? შერე ეხლა ამ ოხერ მკაში, როცა ყველას თავისი თავი თვითონ უქირა!

— ლმერის გეფიცები, ნათლი, რომ ერთი შვილიც არა მყავს სახლში: პეტრე ქირაზედ არის, დათიყო კიდევ ცხვარ-ში გავგზავნი ჯერის წასადებად, ი შენი ნათლული მიხაკოა

კიდევ და, ხომ იცი, ეს ერთი თვეც არის ავადობს და არა ქათი აღარაფრისა ბქეს. არ ვიცი, რა ვქნა და რა წყაღში ჩა ვარდე! ყანა მოსამკელი მაქვს და მე კი ბევარზე უნდა წა ვიდე! მუშა დავიჭირე ყნის მოსამკელათა და, ხომ იცი, შენ ქირიმე, რომ თუ პატრონი თავზე არ აღდა, არას ვაეყოფ ბენ...

თუმცა ბევრს ეტყეებოდა ნათლიმამ ნათლის, მაგრამ ნათლია მაინც ცივ უარზე იდგა. რა დარწმუნდა ნათლიმა მაც იმას ვერკას გზით ვერ დაიყოლიებდა, ახლა სხვა ხერხს მიჰმართა:

— არა უშავს-რა, ჩემო ნათლი, ოღონდ ეხლა კი რი გორმე განმათვისებულე ბეგრიდან და შემოდგომამზე, ცხვარ რომ მიიღან დაბრუნდება, ისეთ ჩასუქებულ ქედლოს მოგ გვირი, თავი არ მიმიკვდება, რომ ლუმებს ოლაგზე დათარე დეს!

ეხლა კი გული მოუღბა ჩვენს სსტეე მამასახლისსა და ქედლის სხენებზე მომეტებულ ნდომისაგან ბიდა ვალუმბულს ტურები აუცმაცუნდა.

— კარგი, რა გიყო, აბა, — დააბოლოვა ლაპარაკი მამასახლისმა, — ნათლიმამ ხარ და როგორ გაწყენინო...

III

გათენდა მეორე დღე და სოფ. საყ — ის გლეხობაც და ნიწნულ ადგილზე გროვებოდა ბევარზე წასასვლელად, საერთო ხუმრობა და სიცილ-ხარხარი, რომელიც იმართებოდა ხოლმე ერთად შეკრებილ გლეხთა შორის, დღეს აღარსა იყო. ყველას სახეზე მხოლოდ დარდი და შუუხარება-ღა იღბ ქედლიყო, ისე ძალუმად იყო დაღონებული მთელი გროვა გლეხებისა, თითქოს ციმბირში წასასვლელად გამხადებულანო.

ჯერ მზეს არც კი ამოეყო მთის მაღალ მწვერვალთან თავი, რომ გიგოლა თავბედაშვილიც უცეროვ წამოიჭრ

*) სულდის ცხარე ახაგი.

თავის საწოლ ადგილიდან, დაავლო ნამავლის ხელი, აიღო სარეცავი და ქასური, მარდად ჩამოიღო იქვე კანახედ ჩამოკიდებულ გულს, ჩალო შიგ სამოღადგამმარადობებულო პური და მსწრაფლო მინდრისკენ ვაეშურა ყანის მოსამკალად.

ის ის იყო მალად წაეტანა გიგოლა ყანის მოსამკელად, რომ ვილაძე მიჰძახხა უკანდინა:

- გიგოლას ვაეშარჯოს!
- დეერბაშა ვამარჯვება ნუ მოვადკო... — წამოძახხა გიგოლამ და სიტყვა პირში კი ვაეშურდა, რა მიიხედა და გზირი დაინახხ. ელდა ეცა იმის დანახუხედ, რადგან დარწმუნებულო იყო, გზირი საეეთილოდ არ მივიღოდა.
- შამასახლოი გინარგმს! — უთხრა გზირბა.
- რათა ე, რა უნდა?
- რა ვციო, ბბა!
- მაინც?
- არ ვციო მეუბი, აკი გითხარი? — შეტყეოთ უპასუხა გზირბა.

- კარგი, საღამოზხედა ვნახავ.
- საღამოზხედ კი არა, ემ საათში უნდა წამოვიხდე. —

გადაჭიროთ უთხრა გზირბა და ბევრის ყოყმანის შემდეგ მაინც თავისი ვაციყანა და გიგოლა მამასახლისთან წათარია.

— გიგოლავე, ბეგარაზედ უნდა წახვიდე! — უთხრა მამასახლისმა, რაწამს ინივიდა იგი სოფელში და მამასახლისს ვამოეცხადა.

— როგორ ბეგარაზედ? — ვაკვირვებოთ შეეკითხა გიგოლა თავხედაშელო.

— როგორ? არ იცი, როგორა: აიღე ბარი და ნინაფი, ვაიდე მხარხედ და ჰაიდა პოშოლ! — ვაეხურბა მამასახლისი.

მაგრამ გიგოლას ხუმრობისათვის არ ეცალო. თავჩაქინდულო იღვა მამასახლისის წინ და ვერ ვაეგო, მართლა ეღუნებოდა თუ ეხუმრებოდა. ამისათვისაც იყო, რომ ხელმეორედ შეეკითხა:

- მართლა მეუხნები, შენი ჰირიმი, თუ ხუმრობ?
- ვხუმრობ კი არა, ბეგარაზედ უნდა წახვიდე მეუბი, აკი გითხარი?
- რა ბეგარაზედ?
- რა ბეგარაზედ და კახეთის გზაზე!
- იმ დღეს არ მოვედი იქიდანა?
- არაუშავს-რა, ეხლაც წადი და მეორე ბეგარაზედ, საღდათები რომ ლაგირიდან იშეღებინა, აღარ ვაგვხანნი...
- რათა, შევილონისა, ზოგი ერთხელაც არა ყოფილა და მე ორჯელ წავიდე? ეგ ხომ უსამართლობა იქნება?!
- შენ აქ სამართალს არავინ ვაწვეუტინებს, როგორც ვიბრძანებენ, ისე მოიქეც!

- ვერა, ვერ წავიალ! ბერი სულ არა ყოფილა და მე მეორეთ წავიდე?
- ვინ ბერი, რას ატრაკუნებ?
- ვინ ბერი და, აი, ნავარდაშელო! რაო რომ ვასმეფს და ვაკეფეს, იმისთვის არა ჰგხანნი?

ახლოკი აღდგო უფლებების მქონე მამასახლისი, ვერ მოითმინა გიგოლასგან სინდისის მზილგა და ისე ღონიერად სტყუროცნა სილა, რომ იგი ვატროტმანდა და რომ იქვე ახლოს მდგომ ველეს არ დავეირა, უმკველოდ დედამიწაზედ ვითბლად შებოდა.

ამით ვათავდა მამასახლისისა და გიგოლას შორის სუბაბა-

სი. მეორე დღეს გიგოლა ადგა და სხეებთან ერთად ხელ-მეორედ წავიდა ბეგარაზედ.

სრული ორი კვირა ვავიდა ამ შემთხვევის შემდეგ და გიგოლა თავხედაშელოც დაბრუნდა ბეგრიდან, მაგრამ ყველას აშოროს ის სანახავი, რაც იმანა ჰნახხ: იმისი ერთად-ერთი დღის ყანა, იმისი მთელის წლის სარჩო საბადუნებულო უპატრონობით ღორბხის ვაეგო ფეხქვეშ და მთლად დედამიწასთან ვატყურობინა.

ასე და ამ ვავარდ, ყანა-ყანად წაუხდა გიგოლის და, თემცა მამასახლისი დაპირდა მეორე ბეგარაზედ ვავანთავისუფლებო, მაგრამ ამ მეორე ბეგარაზედაც ყველაზედ ადრე ის მიჩანჩალებდა.

გ. მათურკელი.

სხვადასხვა ამბავი

ორასის წლის ვაქუთა. ეხლასან ვახუთმა ვინერ ცრუტუნგმა ორასის წლის თუბაღვი იღვესსწავლა. ორასი წელიწადი ვახუთისთვის მეტად ეტყად მინძადა. ამ ხნის განმავლობაში ვახუთმა

კარგული იხვება—სურ. ვასტაკისა.

ბევრი რამ ჰნახხ და ვამოსცდა. რამ იტყვიან, ერთი წისქვილი არ დატრიალებულა იმის თავზე, თორემ სხვა ვეგავაფერი ვამოსცდა. თვდა არა აქვს რამდენი სსწავლი ვაგხნათ ხელმძღვანელთ, რამდენჯერ მასეგს რეაქტორები და სხვა. ამ ვახუთს არა ერთხელ ვამოუღდა რეორტე „რწინავედ“, ისე ვახუთი დღეგმა. ვეგავაფერი არა ასწრას ვახუთმა საყოფადუო ნომერში, რომელიც 150 დაბეჭდილ

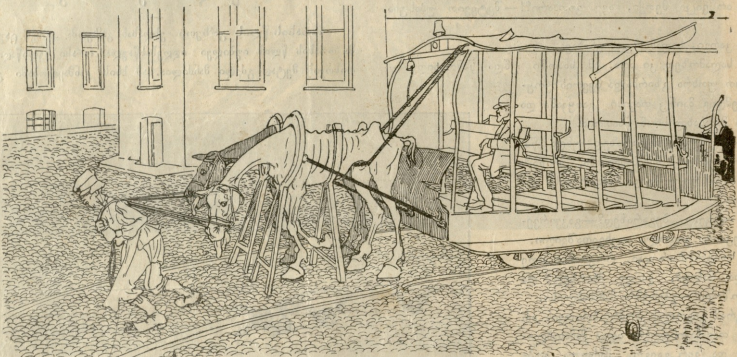

თბილის შვიდგუს, ამ ნომრის შემწვობით ჯგის შეუქდიან კიდვის აგსტრისი ზრესის ისტორია. არც ერთი თვალსაზრისი ფაქტი ზრესის ცხოვრებიდან არ დაჰყოწევათა აუტორებს.

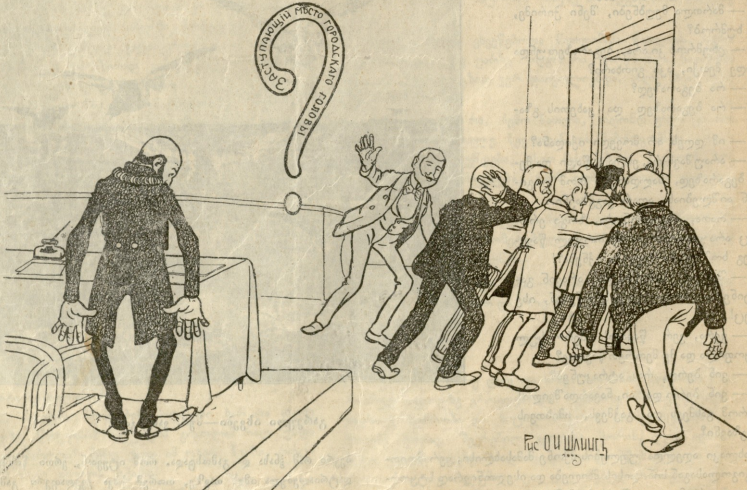
ვერობადელი მომღვრებანი აბონანსა. სურვადლებო ცნობებს კდმოცემებს ფრანგული ჟურნალი „ლა რევე“ აბონანის ლიტერატურის შესახებ. ამ ბოლის დროს ზესიმიზმა ძლიან მოიკიდა ფეხი აბონანსა. დიდი კასყადი აქეს იქ შიშინჭურვის და ნიგშეს თეორიებს. ბეგრის სწერენ ამ თეორიების შესახებ, ლამარკობენ გრეპტებზე, დაწერილებით სწავლობენ. ექლანს გამოიქდა ამ სკანზე წიგნი დრის ტკანამის, რომელიც დიდი თაყვანის მტემულია ნიგშესი. მეორე მწერალი დრო კუჭკვი გენიოფუ კივებს ნიგშეს მომღვრების უთიურ მხარეს. ეს წიგნი აბონანის ახალგაზრდობის საყვრელ წიანდ გარდაქცა. საზოგადოდ აბონანის მისწავლე ახალგაზრდობა ძლიან გაიტტა ნიგშეს მომღვრებამ. ზროფესორს ოღუგას ამ

მოვლენის გამო უნივერსიტეტში რამდენიმე ლექცია წუკიბინია. ზროფესორი ძლიან სწესს, რომ აბონელი ზუბლიცისტები და ფილოსოფოსები ახალგაზრდებს ამ უწესრიგო მომღვრებებით. ზროფესორის აზრით, ამ ზუბლიცისტებს და ფილოსოფოსებს ვეროპის ცივილიზაციის სახელით აბონანსა „მოადის მომღვრების“ შექმნა და ამით სწრაფულ კანთიარების აუერსებენ.

სხვათა შორის რუსთა ახალგაზრდა მწერალს მქსიმი გორკის აბონანშიც კუჭკულია ცნა. ამ ავტორის ნაწარმოებს აბონელეობა, უფრო ახალგაზრდები, გულმოდგინედ კითხულობენ. გორკის ღმინსათეულად აბონელამ მწერალმა ხსენება ტენეში მთელი წიგნი გამოცხა. სხვათა შორის ტენეკი სწერს, ტუვილად ჰკიბია ბეგრის, ვითომ გორკი მარწაფურ ცხოვრებას და მდინად ისტორიკების თვისუფლებას ჰქდაკებდეს. გორკის უნდა, დანახოს კეთილეს დეკანდელ წეს-წეობილებს უნდაცაობა, ბურჟუაზიის კარგობილებს დეკანდელი და ტენეკი, რომელიც გორკის აქეს აწერილი, შედეგია უწესის წეს-წეობილებისა.

ბეგრისი ჰქმის ტრამუაი თვის რაშებით.

ბაბოკი. — ქაღატის თვის მოადგილის არჩევისი.

რედატორ-გამომცემელი ბლ. ჰაბადაბრი